

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 5 ต.ค. 2553	ปีที่ 20	ฉบับที่ 7021	หน้า 5
---	------------------------------	--------------------	------------------------	------------------

สอยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๒

วัดศรีโคมคำ

ค้นหาของเก่า“เมืองพะเยา”⁹⁹

ที่หอวัฒนธรรมนิทัศน์

จังหวัด

พะเยา เป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่งแห่งล้านนาไทย เดิมมีชื่อว่า “ภูกามยาว” ซึ่งแปลว่าหมู่บ้านดอยยาว เมืองแห่งนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.1638 โดยพ่อขุนศรีจอมธรรม กษัตริย์แห่งราชวงศ์ลัวะจันทรราชหิรัญนครเงินยางเชียงแสน จนในสมัยพ่อขุนงำเมืองมีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุด ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงการปกครองตามอิทธิพลของอาณาจักรต่างๆ ที่ผลัดกันมีอำนาจในดินแดนแห่งนี้ สมัยรัตนโกสินทร์ เมืองภูกามยาวถูกเปลี่ยนชื่อเป็นพะเยา ในฐานะอำเภอหนึ่งของจังหวัดเชียงราย กระทั่งปี พ.ศ.2520 รัฐบาลจึงได้จัดตั้งพะเยาขึ้นเป็นจังหวัดที่ 72 ของประเทศไทย

เมืองพะเยาเป็นเมืองเล็กๆ เียบยสงบ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำขนาดใหญ่หรือที่รู้จักกันคือกว๊านพะเยา ปัจจุบันกว๊านพะเยาได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดพะเยาไปแล้ว เมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาเยือนจังหวัดพะเยาจึงมักจะ

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 5 ต.ค. 2553	ปีที่ 20	ฉบับที่ 7021	หน้า 5
---	------------------------------	--------------------	------------------------	------------------

มาพักผ่อนตามบริเวณริมกว๊านแห่งนี้ รอบๆกว๊านพะเยายังเป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวมากมาย ไม่ว่าจะเป็นวิหารพระเจ้าตนหลวง วัดศรีโคมคำ อนุสาวรีย์พ่อขุนงำเมือง นอกจากนั้นยังมีหอวัฒนธรรมนิทัศน์ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของจังหวัดพะเยาที่รวบรวมเอาโบราณวัตถุ เอกสารสำคัญ รวมถึงข้อมูลสำคัญทางประวัติศาสตร์ เรื่องราวความเป็นมาทั้งด้านวรรณกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนพะเยา จัดแสดงให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจเข้าชม

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ วัดศรีโคมคำ ตั้งขึ้นจากความคิดของ พระธรรมวิมลโมลี รองเจ้าคณะภาค 6 เจ้าอาวาสวัดศรีโคมคำ ที่ต้องการจะสร้างอาคารเก็บโบราณวัตถุที่ท่านได้รวบรวมเอาไว้กว่า 40 ปีขึ้นเพื่อเป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดพะเยา โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2539

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	5 ต.ค. 2553	20	7021	5

ภายในจัดแสดงนิทรรศการความเป็นมาของเมืองพะเยาโดยแบ่งเป็นห้องต่างๆ ได้แก่ ห้องก่อนจะเป็นอาณาจักร กล่าวถึงความสัมพันธ์ของคนยุคดึกดำบรรพ์ 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่อาศัยอยู่บนดอยมีอาชีพทำไร่กับกลุ่มที่อาศัยในที่ราบมีอาชีพเพาะปลูก ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวทำให้เกิดชุมชนที่ราบในเวลาต่อมา จนถึงสมัยของขุนเจือง

กษัตริย์องค์ที่ 2 แห่งอาณาจักรสุโขทัย ผู้นำด้านวัฒนธรรมในแถบลุ่มน้ำโขง ก่อนพุทธศตวรรษที่ 19 ทำให้เกิดการผสมกลมกลืนกันของคนพะเยา ต่อมาถึงยุคของพญางำเมือง ซึ่งจัดแสดงถึงความสัมพันธ์ของ 3 กษัตริย์ได้แก่ พระร่วงแห่งอาณาจักรสุโขทัย พญามังรายแห่งอาณาจักรล้านนาและพญางำเมืองแห่งอาณาจักรสุโขทัย

ห้องต่อมาชื่อ พะเยายุครุ่งเรือง จัดแสดงให้เห็นถึงความรุ่งเรืองของอาณาจักรสุโขทัย ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 20-21 สมัยของพญายุธิษฐะ ซึ่งถือว่ามีความเจริญรุ่งเรืองในด้านพระพุทธศาสนาอย่างสูงสุด จากนั้นเป็นห้องเครื่องปั้นดินเผา จัดแสดงเรื่องราว

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	- 5 ต.ค. 2553	20	7021	5

เครื่องปั้นดินเผาของเมืองพะเยาซึ่งมีมาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 19 พบมากที่สุดที่บ้านบัว ตำบลแม่กาหลวง อำเภอเมืองพะเยา กระทั่งถึงยุคเสื่อมของเมืองพะเยา เมื่อพม่าเข้าครอบครองอาณาจักรล้านนา รวมทั้งเมืองพะเยาทำให้ชาวพะเยาถูกกวาดต้อนไปอยู่เวียงจันทน์

ปี พ.ศ.2318 ถือเป็นยุคแห่งการฟื้นฟูเมืองพะเยา เมื่อพระเจ้ากรุงธนบุรีพร้อมพระเจ้ายาละสามารถขับไล่พม่าออกไปจากล้านนา ในห้องนิทรรศการนี้จัดแสดงเรื่องราวประวัติศาสตร์ของเมืองพะเยาในช่วง 200 ปีที่ผ่านมา ในสมัยรัชกาลที่ 3 ได้โปรดให้เมืองพะเยามีเจ้าผู้ครองนครในตำแหน่งพระยาประเทศอุดรทิศ ห้องนี้จัดแสดงประวัติศาสตร์ของเจ้าเมืองพะเยาตั้งแต่องค์แรกจนถึงองค์สุดท้าย จนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงปฏิรูปการปกครองหัวเมือง เป็นมณฑลเทศาภิบาลทำให้หลายเมืองในล้านนาเกิดเหตุการณ์จลาจล ปี พ.ศ.2445 เมืองพะเยาได้มีพวกเงี้ยวเข้าปล้นบ้านเมือง ห้องกบฏเงี้ยว แสดงเรื่องราวของเหตุการณ์ครั้งนั้นพร้อมกับแสดงอาวุธโบราณที่พวกเงี้ยวใช้เข้าปล้นเมืองพะเยา

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2553/ 00246

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	๕ ๗.ค. 2553	20	7021	5

นอกจากนั้นบริเวณชั้นล่าง จัดแสดงลานศิลาจารึกที่บ่งบอก
ความเป็นเมืองนักปราชญ์มาตั้งแต่ในอดีตและได้ค้นพบจารึกมาแล้วกว่า
117 หลัก ใกล้กับลานศิลาจารึกเป็นห้องนิทรรศการเกี่ยวกับกว๊านพะเยา
ห้องนี้จัดแสดงเรื่องราวและตำนานของกว๊านพะเยารวมถึงพันธุ์ปลา
พันธุ์พืชและเครื่องมือในการทำมาหากินของคนพะเยา

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา จึงเป็น
พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นที่รวบรวมเรื่องราวของเมืองพะเยามาตั้งแต่ยุคก่อน
ประวัติศาสตร์จนถึงยุคหลังประวัติศาสตร์ได้ครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุด
นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมได้ตั้งแต่เวลา 09.00 น.- 16.00 น. สอบถาม
รายละเอียดได้ที่ 054-410058

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ - 5 ต.ค. 2553	ปีที่ 20	ฉบับที่ 7021	หน้า 5
---	--------------------------------	--------------------	------------------------	------------------

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ วัดศรีโคมคำ
ตั้งขึ้นจากความคิดของพระธรรมวิมลโมลี
รองเจ้าคณะภาค 6 เจ้าอาวาสวัดศรี
โคมคำ ที่ต้องการจะสร้างอาคารเก็บ
โบราณวัตถุที่ท่านได้รวบรวมเอาไว้กว่า 40
ปีขึ้นเพื่อเป็นพิพิธภัณฑ์ทศสถานแห่งชาติ
จังหวัดพะเยา โดยสมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดา สยามบรมราชกุมารี เสด็จ
พระราชดำเนินทรงเปิดหอวัฒนธรรม
นิทัศน์ เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2539